

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพสตรีวัยหมดประจำเดือน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 55 คน ซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่ หมู่ที่ 7-10 ซึ่งเป็นเขตรับผิดชอบของศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านกัวแลน้อย ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรม การค้นคว้าเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว อาชีพ รายได้ส่วนตัว รายได้ต่อครอบครัว ระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การเป็นกรรมการอื่นๆ ในหมู่บ้าน การสนับสนุนของครอบครัว แหล่งความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมเกี่ยวกับสตรีวัยหมดประจำเดือน และการสร้างเสริมสุขภาพตามนโยบาย 6 อ.

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมค้นหาปัญหา จำนวน 11 ข้อ การมีส่วนร่วมวางแผน จำนวน 5 ข้อ การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ จำนวน 13 ข้อ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำนวน 6 ข้อ และการมีส่วนร่วมประเมินผล จำนวน 5 ข้อ รวมทั้งหมด 40 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม แต่ละ

ข้อนี้มีคำตอบให้เลือกเป็นแบบวัดลิเกิร์ต (Likert's scale) 2 ระดับ คือมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ มีส่วนร่วม ให้คะแนนเท่ากับ 1 ไม่มีส่วนร่วม ให้คะแนนเท่ากับ 0

คะแนนของแบบสอบถามตามกิจกรรมการมีส่วนร่วมมีค่าคะแนน ดังนี้

ด้านการค้นหาปัญหา	คะแนนอยู่ระหว่าง	0-11	คะแนน
ด้านการวางแผน	คะแนนอยู่ระหว่าง	0-5	คะแนน
ด้านปฏิบัติการ	คะแนนอยู่ระหว่าง	0-13	คะแนน
ด้านรับผลประโยชน์	คะแนนอยู่ระหว่าง	0-6	คะแนน
ด้านประเมินผล	คะแนนอยู่ระหว่าง	0-5	คะแนน
คะแนนรวมทั้งหมด	คะแนนอยู่ระหว่าง	0-40	คะแนน

ในการคิดคะแนนแต่ละด้าน เมื่อได้คะแนนดิบแล้วนำมาคำนวณหาค่าร้อยละ โดยคิดฐานจากคะแนนเต็มในแต่ละด้าน ดังนี้

คะแนนที่ได้ในแต่ละด้าน x 100

คะแนนเต็มแต่ละด้าน

กำหนดเกณฑ์การแบ่งระดับการมีส่วนร่วม โดยวิธีการจัดกลุ่มคะแนน โดยนำคะแนนที่แปลงเป็นร้อยละแล้วมาจำแนกเป็น 3 ระดับ (เดมศรี ชำนิจารกิจ, 2540) ดังนี้

มีส่วนร่วมระดับมาก	มีคะแนนระหว่างร้อยละ	66.70-100.00
มีส่วนร่วมระดับปานกลาง	มีคะแนนระหว่างร้อยละ	33.40-66.60
มีส่วนร่วมระดับน้อย	มีคะแนนระหว่างร้อยละ	0-33.30

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปทดสอบหาความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างเสริมสุขภาพ สตรีวัยหมดประจำเดือน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความชัดเจนของเนื้อหา ก่อนนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index [CVI]) ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.80 จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปหาความเชื่อมั่นต่อไป

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้กับ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านแม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 ราย ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับ ประชากรที่ศึกษา จากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 (Polit & Hungler, 1999)

การพิทักษ์สิทธิของประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้ โครงการการศึกษาได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการจริยธรรม คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ก่อนรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษา รวมทั้งชี้แจงให้ทราบถึงวิธีและระยะเวลาการเก็บข้อมูลว่า ข้อมูลที่ได้จะถือเป็นความลับ และการนำเสนอข้อมูลจะกระทำในภาพรวม ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น หากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่ผู้ศึกษาจะขอเก็บข้อมูลไม่ยินยอมเข้าร่วมการศึกษาหรือถอนตัวออกระหว่างการเก็บข้อมูล ก็จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ของศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านกัวแลน้อย หรือหน่วยงานด้านสุขภาพแห่งใด

การรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือแนะนำตัว จากคณะกรรมการพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงสาธารณสุขอำเภอสันป่าตอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และ ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ หมู่ที่ 7-10 ตำบลบ้านแม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

2. เมื่อผู้ศึกษาได้รับหนังสืออนุมัติจากสาธารณสุขอำเภอแล้ว ได้นำหนังสือดังกล่าวเข้าพบหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านกัวแลน้อย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขออนุญาตเก็บข้อมูล

3. ผู้ศึกษาเข้าไปพบ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทั้ง 4 หมู่บ้าน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแบบสอบถาม พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยผู้ศึกษามอบแบบสอบถามให้กับ ประธานอาสาสมัคร
 สาธารณสุขประจำหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้าน นำไปแจกให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
 ตอบแบบสอบถามภายใน 5 วัน และรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดมาให้นักศึกษา

5. ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล ก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา
2. ข้อมูล การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน วิเคราะห์โดยใช้

สถิติเชิงพรรณนา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved